

Innst. S. nr. 31

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

St.prp. nr. 80 (2004-2005)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2005 under Kommunal- og regionaldepartementets forvaltningsområde (utreisесenter)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Kommunal- og regionaldepartementet legger i proposisjonen fram forslag til omprioriteringer og tilleggsbevilgninger i statsbudsjettet for 2005.

I Revidert nasjonalbudsjett for 2005 ble det bevilget 4 mill. kroner for inneværende år til et statlig utreisесenter hvor personer med avslag på søknad om asyl skal få tilbud om kost og losji inntil utreise fra Norge kan skje. Det er satt av 15 mill. kroner i regjeringens budsjettforslag for 2006 til drift av utreisесenteret.

Kommunal- og regionaldepartementet ønsker å etablere utreisесenter i lokaler som eies av Direktoratet for Samfunnssikkerhet og beredskap (Buskerud sivilforsvarsleir) i Lier kommune.

For raskt å kunne opprette et utreisесenter foreslås det at Stortinget gir Kommunal- og regionaldepartementet fullmakt til å pådra staten forpliktelser på inntil 16 mill. kroner, ved at Utlendingsdirektoratet får fullmakt til å inngå bindende avtaler om investeringer i tilknytning til Buskerud sivilforsvarsleir, slik at et utreisесenter kan etableres.

Kommunal- og regionaldepartementet ønsker å gi Utlendingsdirektoratet fullmakt til å inngå avtale om helsetjenester på senteret, nødvendige brann- og bygningstekniske oppgraderinger og tilknytning til kommunalt kloakkanlegg, slik at kommunen kan gi bruksendring for etablering av utreisесenter i Buskerud sivilforsvarsleir. Utgiftene vil i hovedsak påløpe i 2006.

Avtale om leie av fast eiendom faller utenom lov om offentlige anskaffelser. Valg av driftsoperatør skal imidlertid skje etter konkurranseutsetting i henhold til lov om offentlige anskaffelser. Det er ikke tid til konkurranseutsetting på nåværende tidspunkt dersom utreisесenter skal etableres i 2005. Lov og forskrift om offentlige anskaffelser gjelder ikke når staten driver i egen regi. Det foreslås derfor at staten ved Utlendingsdirektoratet skal drive utreisесenteret inntil driften blir konkurranseutsatt på ordinær måte, noe som vil ha administrative og økonomiske konsekvenser for Utlendingsdirektoratets drift. Det fremmes derfor et forslag om å omdisponere 2 mill. kroner fra post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, satt av til drift av utreisесenter i 2005, til post 1 Driftsutgifter.

Reduksjonen av utgiftene på post 21 vil redusere inntektene på kap. 3520 post 4 Refusjon av ODA-godkjente utgifter med 0,8 mill. kroner. Det fremmes forslag om slik reduksjon i proposisjonen.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Dag Terje Andersen, Tore Hagebakken, Saera Khan, Inger Løite og Arild Stokkan-Grande, fra Høyre, Kari Lise Holmberg og Bent Høie, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik, fra Kristelig Folkeparti, Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Venstre, Vera Lyskløtt, sier seg fornøyd med Regjeringens forslag om å opprette et åpent ventemottak som et frivillig tilbud for tidligere asylsøkere uten lovlig opphold i Norge. Ved hjelp av ventemottaket vil statlige myndigheter ha et sammenhengende botilbud for alle personer, fra de søker asyl og til de etter avslag forlater landet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at spørsmålet om å opprette et ventemottak ble tatt opp i Dokument nr. 8:26 (2004-2005) og at regjeringen Bondevik II satte i gang arbeid med å opprette det som ble kalt utreisesenter, for den aktuelle gruppen i Buskerud sivilforsvarsleir i Lier kommune. Regjeringen Stoltenberg II har gått inn for å videreføre dette arbeidet, men ønsker å bruke betegnelsen ventemottak.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Innst. S. nr. 151 (2004-2005) der flertallet viser til at regjeringen Bondevik II gjennom Utlendingsdirektoratet hadde bedt om at det ble utarbeidet et forslag til organisering av et utreisesenter. Disse medlemmer registrerer at regjeringen Stoltenberg II velger å bruke betegnelsen "Ventemottak". Dette begrepet var brukt i Dokument nr. 8:26(2004-2005) men var da knyttet opp til et mottak som også innebar nye grunnleggende juridiske rettigheter til personer som oppholder seg ulovlig i Norge. Disse medlemmer er tilfreds med at regjeringen Stoltenberg II har fulgt opp flertallets merknader i innstillingen om at personer som oppholder seg ulovlig i Norge ikke skal få rettigheter. Disse medlemmer mener at det opprinnelige begrepet "Utreisesenter" derfor er mer dekkende for det tilbudet som opprettes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at tiltaket har en bred politisk forankring, og at det er bred enighet om at det er nødvendig med et statlig ansvar for asylsøkere som ikke har fått opphold i landet.

Flertallet viser til at et statlig ventemottak vil gi et nøkternt tilbud med kost og losji til tidligere asylsøkere uten lovlig opphold i Norge. Det vises også til at Regjeringen som en overgangsordning har besluttet at staten skal tilby alle tidligere asylsøkere, som fortsatt befinner seg i Norge, kost og losji i statlige asylmottak inntil ventemottaket er etablert.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre registrerer at regjeringen Stoltenberg II har innført en ny praksis når det gjelder botilbud til denne gruppen. Personer som oppholder seg ulovlig i Norge, skal nå ha mulighet til å bli boende på asylmottaket frem til utreisesenteret er etablert. Personer som er kastet ut eller som har reist fra mottak på bakgrunn av bortfall av mottakplassen, kan også få tilbud om midlertidig botilbud i et asylmottak

inntil et ventemottak er etablert. Disse medlemmer er bekymret for at dette skal forsinke utreise og ber om at det igangsettes særskilte tiltak for å sikre at disse personene så snart som mulig aksepterer vedtaket om utreise.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, vil påpeke det ansvar vårt samfunn har til å gi alle som oppholder seg i landet en tilfredsstillende levestandard. Det har ikke vært noen god ordning å skyve hele dette ansvaret over på kommunene. Flertallet vil likevel understreke kommunenes fortsatte plikt til å yte akutt livsnødvendig hjelp til tidligere asylsøkere. Ventemottaket vil være et tilbud kommunene kan henvise til for personer i målgruppen som ber om støtte til livsopphold.

Flertallet ser opprettelsen av et ventemottak som et viktig virkemiddel i arbeidet med å få returnert tidligere asylsøkere uten lovlig opphold i Norge. Myndighetene vil få bedre oversikt over hvor disse personene oppholder seg, og det vil bli gitt informasjon og motiveres til retur til hjemlandet.

Flertallet slutter seg til de foreslåtte endringer i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Åge Starheim og Ib Thomsen viser til partiets primære politikk hvor innvandrere som oppholder seg illegalt i Norge, skal plasseres i lukkede mottak.

Disse medlemmer ser at opprettelsen av et utreisesenter kunne oppfattes som et første skritt i riktig retning på veien mot å opprette lukkede asylmottak, etter helt andre kriterier enn det som det nå legges opp til. Imidlertid har det kommet klare signaler fra Regjeringen som ikke underbygger dette.

Disse medlemmer understreker at utreisesenteret i realiteten ikke vil være noe annet enn et ordinært åpent asylmottak plassert i Lier kommune, relativt nært Oslo. Når det legges til grunn at senteret i hovedsak vil omfatte personer som er i en presset livssituasjon etter avslag på søknad om asyl, vekker det grunnlag for bekymring at dette konsentreres i det sentrale østlandsområdet. Disse medlemmer mener det vil være svært uheldig å bidra til en ytterligere konsentrasjon av illegale innvandrere i denne delen av landet.

På denne bakgrunn går disse medlemmer imot opprettelsen av et utreisesenter i Lier kommune og kan således ikke slutte seg til de foreslåtte endringer i statsbudsjettet for 2005.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

I

I statsbudsjettet for 2005 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
520		Utlendingsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, for høyes med fra kr 425 420 000 til kr 427 420 000	2 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, nedsettes med fra kr 1 178 770 000 til kr 1 176 770 000	2 000 000
3520		Utlendingsdirektoratet	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med fra kr 471 510 000 til kr 470 710 000	800 000

II

Fullmakt til å investere i utreisesenter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2005 kan pådra staten forpliktelser, utover budsjettåret, med inntil 16 mill. kroner, ved etablering av utreisesenter i Lier kommune.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 1. desember 2005

Dag Terje Andersen
leder

Trygve Slagsvold Vedum
ordfører

